

Nařízení o obnově přírody Nature Restoration Regulation (NRL/NRR)

**Jan Šíma, ředitel odboru druhové ochrany a implementace
mezinárodních závazků**

Nařízení o obnově přírody

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1991 ze dne 24. června 2024 o obnově přírody a o změně nařízení (EU) 2022/869

Zastřešující cíle a cíle Unie (čl. 1) – nařízení má přispět k:

- **obnově ekosystémů** – dlouhodobá a trvalá obnova biologicky rozmanitých a odolných ekosystémů prostřednictvím obnovy poškozených ekosystémů;
- **mitigaci a adaptaci** – dosažení cílů EU v oblasti zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se této změně a neutrality z hlediska degradace půdy;
- posílení **potravinového zabezpečení**;
- **plnění mezinárodních závazků** Unie.

Cíle obnovy dle NRR

- **souhrnný cíl** - zavést provádění opatření k obnově přírody - na **20 %** suchozemských a mořských ekosystémů EU (do **2030**) a na **všech** ekosystémech vyžadujících obnovu (do **2050**)
- Čl. 4 Obnova **suchozemských**, pobřežních a **sladkovodních** ekosystémů
 - Čl. 5 Obnova mořských ekosystémů
 - Čl. 8 Obnova **sídelních ekosystémů**
 - Čl. 9 Obnova **přírozeného propojení řek** a přírodních funkcí souvisejících **záplavových území**
 - Čl. 10 Obnova populací **opylovačů**
 - Čl. 11 Obnova **zemědělských ekosystémů** (vč. rašelinišť na zemědělské půdě)
 - Čl. 12 Obnova **lesních ekosystémů**
 - Čl. 13 **Výsadba** 3 miliard dalších **stromů**

Článek 9 Obnova přirozeného propojení řek a přírodních funkcí souvisejících záplavových území

- odst. 1 **seznam umělých překážek** propojení povrchových vod → (s ohledem na socioekonomické funkce) **určit překážky, které je třeba odstranit** → přispívá k: splnění cílů pro obnovu v čl. 4 NRR + **cíle obnovit v EU do r. 2030 min. 25 000 km volně tekoucích řek**
- odst. 2 **odstranění umělých překážek** propojení povrchových vod určených dle seznamu, v souladu s **plánem jejich odstranění** → přednostně **zastaralé překážky** (již nejsou zapotřebí pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, vnitrozemskou plavbu, zásobování vodou, ochranu před záplavami aj.)
- odst. 3 opatření nezbytná ke **zlepšení přirozených funkcí souvisejících záplavových území**
- odst. 4 **zachování přirozeného propojení řek a přirozených funkcí souvisejících záplavových území** obnovených v souladu s odstavci 2 a 3

Národní plán na obnovu přírody (NPOP)

= nástroj implementace (do r. 2050) – obsahuje konkrétní nástroje a opatření k dosažení cílů nařízení

- jednotný **formát** (schválen prováděcím nařízením) a **obsah**
- **Část A: obecné informace k národnímu kontextu**, přesahová část (přínosy pro příbuzné politiky a strategie, financování...)
- **Část B:** rozdělena do kapitol dle jednotlivých tematických článků nařízení – **ekosystémy**
- **Část C:** obsahuje **opatření na obnovu** přírody a jejich návaznosti na naplňování cílů nařízení, vč. zdrojů financování
- příloha **IV) Inventarizace překážek na vodních tocích**
- součástí technických dokumentů je i **Typologie opatření** – nezávazná, harmonizace opatření (vycházející ze stávající EU legislativy)

Harmonogram

- vstup nařízení v platnost: **18. 8. 2024**
- stanovení jednotného formátu Národního plánu na obnovu přírody (NPPOP): **19. 5. 2025** (zveřejněno ve Věstníku)
- vypracování a předložení NPOP k první revizi EK: **1. 9. 2026**
- 1. 3. 2027 posouzení Evropskou komisí
- **1. 9. 2027** zapracování připomínek a zveřejnění finálního NPOP
- do 30. 6. 2032 1. revize
- do 30. 6. 2042 2. revize

System pracovních skupin v ČR

+ AOPK skupina k datům a monitoringu

Práce tematické expertní skupiny (TES) k čl. 9

- členové: resorty a resortní org., akademická sféra, neziskové organizace – MŽP, MZe, AOPK, SPP, Lesy ČR, NP, SFŽP, VÚV, FŽP ČZU, Czech Globe AV ČR, Rybářský svaz, SMOČR, Arnika, Beleco, ČSO...)
- 3 setkání (říjen 2024, duben 2025, říjen 2025)

Seznam umělých překážek

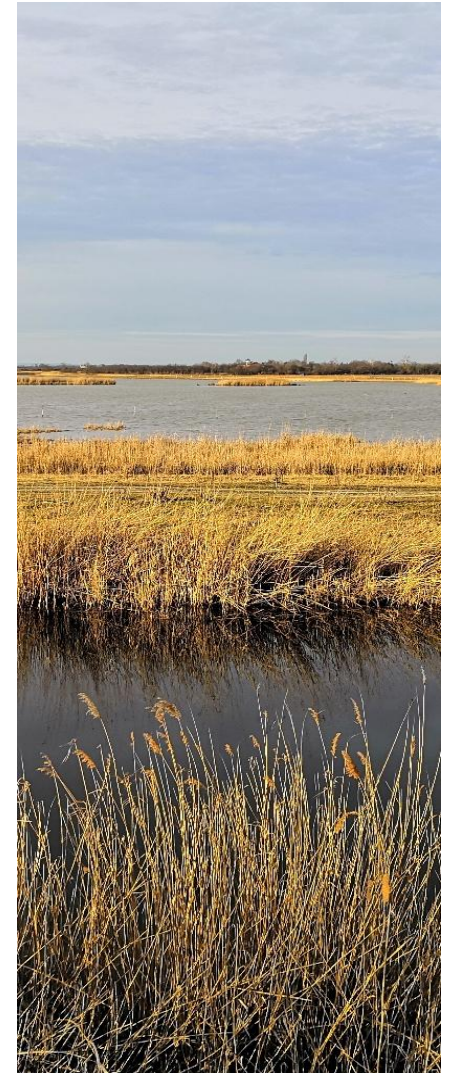
- AOPK – pověřena přípravou **národní databáze umělých překážek** → úzká spolupráce se SPP, Lesy ČR + výhledově s dalšími správci VT → na základě žádosti MZe zaslaly SPP na AOPK vzorek dat k analýze → příprava jednotného formátu dat do databáze + způsob předávání dat; mnoho údajů již obsaženo v databázích SPP, nutno však doplnit vyhodnocení ne/potřebnosti překážek a možnosti jejich odstranění
- potřeba spárování dat SPP s daty z projektu pasportizace AOPK
- **struktura databáze** – vychází z požadavků NRR, nyní v testovací fázi, zpracovávána data Povodí Ohře, s. p. → následně jako vzor pro ostatní SPP
- zajištění **provazby na národní plány povodí** – ve 4. cyklu plánování v oblasti vod (2027-2033) bude pro opatření přidán nový sloupec → ne/přispívá dané opatření k plnění čl. 9 NRR (+ případně k čl. 4 a dalším)

Práce tematické expertní skupiny (TES) k čl. 9

Prioritizace úseků vodních toků vhodných k obnově

- obnova FFR, kde je **reálně možná, efektivní a smysluplná**
- upřednostňovat vodní toky z **Koncepce zprůchodnění říční sítě** (aktualizace 2020), **v chráněných územích** a lokalitách **Natura 2000**, se specifickým výskytem **zvláště chráněných druhů**
- PVL – výběr na základě **nejlepšího hodnocení ekologického stavu VÚ** (biologické charakteristiky) + **reálnost/jednoduchost provedení**
- na úrovni EK probíhá finalizace **metodiky k volně tekoucím řekám (Free Flowing Rivers)** – projednáno na ECOSTAT, finální schválení na konci listopadu během „Water Directors“; v rámci všech SPP zpracováno **pilotní ověření** metodiky

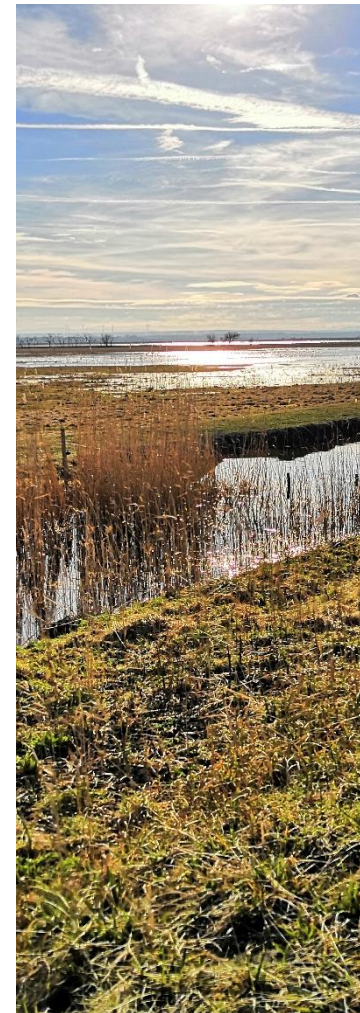

Další kroky

- finalizace struktury databáze překážek a její naplnění daty správci vodních toků
- **výběr úseků vodních toků vhodných k obnově**; identifikace překážek k odstranění v časovém horizontu dle nařízení (do 2030/40/50)
- **návrh opatření** (MŽP, AOPK + členové TES) – opatření pro konkrétní vybrané toky k dosažení FFR
- pro dosažení FFR potřebné **řešit také prostupnost** na tocích v navazujících úsecích (s ohledem na stav rybích společenstev), řešit **obnovu prameništ a mokřadů** (s ohledem na režim sedimentů v rámci FFR aj.); obdobná opatření i ve vazbě na čl. 4 odst. 7 nebo čl. 11 odst. 4 nařízení
- opatření nezbytné stanovit i k cíli dle čl. 9 odst. 3 **zlepšení přirozených funkcí souvisejících záplavových území** (revitalizace i mimo FFR)
- možnost setkání online v užších skupinách (na základě domluvy, nad specifickými tématy)

návrh NPOP 1. pol. 2026

Děkujeme za pozornost

nature@mzp.gov.cz